

ETT ANNORLUNDA VINTERKRIG

TEXT JONAS LARSSON
BILD MAGNUS FALLGREN

TIVOLI MOSKVA

Karl XII gjorde det. Napoleon gjorde det. Hitler gjorde det. Nu kan också du göra det; anfälla Rysslands huvudstad Moskva på vintern! (Går också att anfälla på sommaren tack vare artificiell snö).

Pröva Plundrar-Fiskdammen! Åk Civila Offer-Karusellen!

Upplev våra Kallbrand-Glassar!

Ta med fru och barn! Alla är välkomna till Tivoli Vinter Moskva!

Det finns ett skämt i historiska kretsar; att alla stora ledare verkar tycka att det är en utmärkt idé att anfälla Moskva under vintern, vilket alltid har lett till katastrof. Ryssarna nyttjade nästan alltid brända jordens taktik, vilket innebar att man brände upp allt som fiendearmén kunde tänkas ha användning, såsom mat och bostäder, och väntade sedan tills vinterkylan tog ihjäl de utsultna motståndarna.

Den här artikeln leker med tanken att Ryssland, istället för att försvara sig mot de angripande makterna, valde att ta emot dem med öppna armar. När fältherrar rider in i staden möts de inte av väpnat motstånd utan istället av falskt leende medborgare som vill erbjuda roliga upplevelser och exotiska souvenirer. Självklart kan man köpa tröjor där det står 'Jag invaderade Moskva på vintern och allt jag fick var den här t-shirten'.

Äventyret kan utspela sig under ett av de kända historiska fälttågen, eller låta en annan militär ledare besöka Tivoli Vinter Moskva. Uppslaget lutar åt det komiska, men kan anpassas för en seriös kampanj. Men låt oss börja med att ge en liten historisk bakgrund.

DEN KORREKTA HISTORIEN

De tre kända fälttågen mot Moskva är som sagt Karl XII:s, Napoleons och Hitlers.

Karl XII och den svenska stormaktsdrömmen

I början av 1700-talet hade Sverige under Karl XII blivit en stormakt. Man hade besekrat Danmark och Polen och hade nu bara en allvarlig fiende kvar: Ryssland. Man samlade ungefär 45.000 soldater, övervintrade i Polen och började tåga mot Moskva tidigt på våren. På grund av dåliga vägar kom man inte längre än till Ukraina innan vintern kom. Man valde att övervintra på nytt, men under tiden fryser ungefär hälften av armén ihjäl.

Till våren har Karl XII gett upp att ta sig till Moskva utan vill istället locka ryska armén till den ukrainska staden Poltava. De kom med en överlägsen styrka, krossade den svenska armén och Karl XII behövde personlig fly till Turkiet. Eftersom den svenska militären blivit så försvagad så började de länder som Sverige tidigare besekrat att kriga på nytt och Karl XII måste återvända hem för att rädda vad som räddas kan. Det slutar med att han dödas i Norge 1718.

Början till slutet för Napoleon

Napoleon tog makten i Frankrike efter den franska revolutionen. Under sin tid som först konsul, sedan kejsare, var han i krig med nästan vartenda land i Europa, främst på grund av hans maktthunger men även för att de andra ländernas kungafamiljer såg honom som ett hot eftersom han inte själv var adlig. 1807 hade Napoleon slutit en politisk pakt med Ryssland som skulle ha gjort dem till allierade, men båda stormakterna fortsatte med att planera politiska ränker mot varandra. Napoleon ansåg det därför bäst att tåga mot Moskva för säkerhets skull. Han samlade från början ungefär 400.000 soldater, men de blev utspridda över stora delar av fälttåget så man kan säga att han hade snarare 200.000.

Efter flera småbataljer under flera månaders tid lyckades Napoleon ta sig in i Moskva i september. När han kom fram hade ryssarna dock övergivit staden och lämnat den folktom. Efter bara några dagar råkade sedan Moskva sättas i brand, osäkert av vem.

Eftersom det skulle vara svårt att hålla en stad som var nerbränd till grunden så fick Napoleon retirera tillbaka mot Frankrike, vilket tog flera månader. På vägen hem dog de flesta soldaterna av köld, svält och ryska attacker. Förlusten mot Ryssland blev en bidragande orsak till att Napoleon senare förlorade sin makt i Frankrike.

Hitlers misslyckade ryska blixattack

Andra världskriget känner de flesta väl till. Trots att Hitler avskydde kommunister hade man precis innan kriget signerat en ickeangreppspakt med Sovjetunionen. Hitler planerade dock ett anfall i alla fall och inledde en invasion mot Sovjetunionen juni 1941, trots att Tyskland var upptagen med krig åt flera andra håll.

Tyskland skickade in ungefär 4.5 miljoner soldater i Ryssland, varav en miljon direkt mot Moskva. Som vanligt gjorde dåliga vägar och brända jordens taktik så att man inte var framme förrän när vintern började i oktober och vinterkylan gjorde att man fick retirera. Samtidigt förklarade USA krig mot Tyskland och de stora antal soldater man förlorat i Sovjetunionen bidrog till att den tyska krigsmaskinen rasade samman.

VAD ÄR TIVOLI MOSKVA?

Idén bakom Tivoli Vinter Moskva är att ryssarna, istället för att försöka bekämpa fiendetrupper, bjuder in dem med öppna armar och försöker tjäna pengar på spektaklet. Allt man kan tänka sig stöta sig på från karnevaler, nöjesfält och cirkusar finns på plats såsom åkattraktioner, freakshows och stånd med snabbmat, allt med rysk och/eller krigisk prägel.

Förslag på vad man kan förväntas hitta är:

- Folk utklädda till maskotar (med stora huvuden) som Soldat Kallbrand, Coola Cosacken eller Tsar Hoppsanhejsanov. De ställer gärna upp för kramar och fotografier
- Karuseller med lökkupoler. Rutschkanor med lökkupoler Parisershjul med lökkupoler. Allt med lökkupoler!
- Freakshows med folk som äter vodkaflaskor, skäggiga bäbisar och gamla damer som bor i stora trämortlar.
- Ett zoo där barn kan få klappa björnar och andra farliga djur
- Stånd där man kan betala pengar för att "Avrätta en krigsfånge", "Dra ut guldtänder" och "Plundra lustiga huset".
- Matstånd, som istället för att sälja korv och annat europeiskt, säljer pannkakor och te (vilket är populär snabbmat i dagens Ryssland).

TIVOLI MOSKVA I ROLLSPEL

Det finns några punkter man som spelare bör tänka på om man vill låta sina spelare uppleva Tivoli Vinter Moskva.

Medvetet Mål eller Överraskning

Vet spelarna om vad som väntar dem i Tivoli Vinter Moskva, eller blir det en kulturkrock? Är de stackars vanliga fotsoldater som blir medtvingade på ett fälttåg av sina nöjessugna ledare, eller är de officerare som förväntar sig en ärorik kamp men som blir chockade över att de möts av clowner som ger dem ballongdjur istället för att slåss som folk?

Invasionstrupper eller Lokalbefolkning

Man behöver faktiskt inte spela den anfallande/besökande sidan. Att bo i Moskva, och att antagligen på eget initiativ eller mot sin vilja bygga popcornstånd som försvar mot angripande makter kan även det vara en spännande upplevelse.

Tidsepok

Vi har gått igenom de tre kända försöken att inta Moskva, men inget säger att man inte kan låta vilken armé som inom historien försöka, särskilt om man gör det till en "sak som alla coola och tuffa världsledare har testat".

Humor eller Allvar

Det är inte svårt att få Tivoli Vinter Moskva att funka i ett humoristiskt rollspel, men det finns även sätt att få det att passa i en allvarligare miljö. Om man bortser från den smålustiga tivoliaspekten har det genom historien inte alls varit ovanligt med lokalbefolkningar som nervöst öppnat upp portarna och försökt göra det så trevligt som möjligt för fiendesoldater i hopp om att överleva och kanske tjäna en hacka i förbifarten.

Vill man behålla den sällsamma cirkusstämningen så går det att göra det till ett skräckscenario. Tänk dig Napoleonkampanjen, då hela Moskva deserterades. När inga människor finns kvar kommer uråldriga spöken fram ur kloakerna - spöken som tar form som snälla clowner och män i glada hattar som spelar tyst musik och vill bjuda in soldaterna i mörka gränder...

ÄVENTYRSUPPSLAG

En välförtjänt semester

Spelarna jobbar som rådgivare till en modern politisk ledare (såsom Fredrick Reinfeldt eller Barack Obama) som bestämt sig att ta lite ledigt för skattebetalarnas pengar och åka till Tivoli Vinter Moskva för en privat liten invasion. Spelarna får tampas med politiska motståndare, störiga turister och andra politiska ledare som på grund av dubbelbokningar också kommit för att besöka den ryska staden.

The show must march on

Varitshowens stora stjärna - Roliga Rasputin - har spårlöst försvunnit och Winston Churchill med följe kommer om bara några timmar, och han har uttryckligen sagt att han förväntar sig något extra ikväll. Spelarna är olika artister inom Tivoli Vinter Moskva som försöker lista ut vad som hänt med sin kollega innan det är försent. Är det rivalen Lekfulla Lenin som mördat honom, eller kanske en av spelarna själva?

Bara fnt folk välkomna

Efter ett långt krig har Karl XII äntligen tagit Tivoli Vinter Moskva och firar nu med cirkuskonster och popcorn. Dock är stadens portar enbart öppna för officerare, så största delen av armén väntar fortfarande utanför och dör i drivor av kylan. Spelarna, en grupp underofficerare som inte fått tillträde till tivoli, måste smyga sin in i Moskva och försöka övertyga Karl XII att återvända hem medan det fortfarande finns en armé kvar. Vem vet vad ryssarna gör när tillräckligt många lojala soldater har frusit ihjäl?

Se mer av Jonas Larsson på trevligascenario.se